

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 312/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Hrčka – Sabó s. r. o., Obchodná 6, Sečovce, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Sabó, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 3 a 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Košice „v kontexte osobných prehliadok a prehliadok osobných vecí“, postupom Okresnej prokuratúry Košice I a jej rozhodnutím č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019, postupom Krajskej prokuratúry v Košiciach a jej rozhodnutím č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a jej rozhodnutím č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3 a 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Košice (ďalej len „ústav na výkon trestu odňatia slobody“) „*v kontexte osobných prehliadok a prehliadok osobných vecí*“, postupom Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej len „okresná prokuratúra“) a jej rozhodnutím č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019, postupom Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) a jej rozhodnutím č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) a jej rozhodnutím č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 11. februára 2019 podal na okresnej prokuratúre sťažnosť (podnet) proti postupu príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej aj „ZVJS“) v ústave na výkon trestu odňatia slobody pre porušenie čl. 8 dohovoru „*v kontexte dôkladných osobných prehliadok a prehliadky osobných vecí pri každom predvádzaní k obhajcovi a aj po ukončení tohto úkonu*“, o ktorej prokurátor okresnej prokuratúry rozhodol napadnutým rozhodnutím č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019, v rámci ktorého okrem iného konštatoval, že v postupe príslušníkov ZVJS, ktorí sťažovateľovi vykonávali dôkladnú osobnú prehliadku, nezistil žiadne nedostatky alebo porušenie príslušných predpisov, a preto sťažovateľovu sťažnosť bez vykonania prokurátorských oprávnení ako nedôvodnú odložil.

Sťažovateľ následne podal na okresnej prokuratúre opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a žiadal, aby nadriadený prokurátor preskúmal zákonnosť vybavenia jeho sťažnosti rozhodnutím okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019. O tomto opakovanom podnete sťažovateľa rozhodol prokurátor krajskej prokuratúry napadnutým rozhodnutím č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019, v rámci ktorého okrem iného konštatoval, že s predmetným rozhodnutím okresnej prokuratúry sa stotožnil a vzhľadom na absenciu zistenia skutočnosti zakladajúcej dôvod na iné rozhodnutie alebo opatrenie v tomto konaní podanie sťažovateľa ako nedôvodné odložil.

Sťažovateľ následne 10. júla 2019 podal na generálnej prokuratúre ďalší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre a žiadal ďalšie preskúmanie zákonnosti vybavenia jeho predchádzajúcich podaní predmetnými rozhodnutiami okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, o ktorom rozhodol prokurátor generálnej prokuratúry napadnutým rozhodnutím č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019 tak, že ďalší opakovaný podnet sťažovateľa ako nedôvodný odložil.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom v zásade opakuje argumentáciu uvedenú v podnete, opakovanom podnete a ďalšom opakovanom podnete.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 8 dohovoru v súvislosti s osobnými prehliadkami, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa dôkladné osobné prehliadky pred predvádzaním k advokátovi aj po ňom a príkaz robiť drep nemali zákonný základ v rozsahu a intenzite, ako boli uplatnené, a neboli nevyhnutné vo svojom celku na dosiahnutie legitímneho cieľa, a to zaistenia bezpečnosti.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 8 dohovoru v súvislosti s prehliadkami osobných vecí, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa k porušeniu týchto práv došlo tým, že pred predvádzaním k advokátovi a aj po úkone mu príslušníci ZVJS kontrolovali obsah listín, ktoré mal so sebou, a to tak, že sa oboznamovali s obsahom úradných listín, súdu, orgánov činných v trestnom

konaní, ale aj so sťažovateľovými osobnými poznámkami a pokynmi od advokátov, ktoré vo svojom súhrne tvoria stratégiu obhajoby.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva nebyť vystavený ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 3 dohovoru, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa vzhľadom na početnosť osobných prehliadok (napr. keď bol sťažovateľ predvádzaný v jeden deň k dvom advokátom v rôznom čase, bol podrobený štyrom osobným prehliadkam v priebehu troch hodín) v jeho prípade došlo k neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu, lebo osobným prehliadkam je vystavený dlhodobo a často, čo u neho vyvoláva pocity menejcennosti a stavy úzkosti.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa sú napadnuté rozhodnutia okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry, ako aj generálnej prokuratúry arbitrárne a nepreskúmateľné.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [redacted] nebyť vystavený ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v Košiciach v kontexte osobných prehliadok a prehliadok osobných vecí boli porušené.

2. Základné práva [redacted] nebyť vystavený ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry Košice I a jej rozhodnutím zo dňa 14. marca 2019 pod č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 boli porušené.

3. Základné práva [REDAKOVANÉ] nebyť vystavený ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajskej prokuratúry Košice a jej rozhodnutím zo dňa 13. júna 2019 pod č. k. 4Kn 106/18/8800-15 boli porušené.

4. Základné práva [REDAKOVANÉ] nebyť vystavený ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a jej rozhodnutím zo dňa 10. septembra 2019 pod č. k. IV/2Gn89/19/1000-5 boli porušené.

5. Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v Košiciach zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv [REDAKOVANÉ] v kontexte osobných prehliadok a prehliadky osobných vecí garantovaných čl. 16 ods. 1, ods. 2 a čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 a čl. 8 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a základných slobôd.

6. Rozhodnutie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 10. septembra 2019 pod č. k. IV/2Gn89/19/1000-5 zrušuje a vec vracia Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

7. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Eur, ktoré je Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby v Košiciach povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 Eur, ktoré Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

9. [REDACTED] [REDACTED] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná vyplatiť mu na účet advokáta JUDr. Jozefa Sabóa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľom označené referenčné právne normy

11. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

12. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

15. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti

v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

17. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 3 a 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom ústavu na výkon trestu odňatia slobody, postupom okresnej prokuratúry a jej rozhodnutím č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019, postupom krajskej prokuratúry a jej rozhodnutím č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019 a postupom generálnej prokuratúry a jej rozhodnutím č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť napadnutým postupom ústavu na výkon trestu odňatia slobody „v kontexte dôkladných osobných prehliadok a prehliadky osobných vecí pri každom predvážaní k obhajcovi a aj po ukončení tohto úkonu“, ako aj tým, že okresná prokuratúra, krajská prokuratúra a generálna prokuratúra napadnutými rozhodnutiami arbitrárne ako nedôvodné odložili jehopodnet, opakovaný podnet a ďalší opakovaný podnet, ktoré podal v súvislosti s napadnutým postupom ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

18. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

19. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde),

všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým postupom ústavu na výkon trestu odňatia slobody a napadnutými postupmi a rozhodnutiami okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry

21. Vo vzťahu k napadnutému postupu ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ako aj vo vzťahu k napadnutému postupu a rozhodnutiu okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019 a napadnutému postupu a rozhodnutiu krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019 ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie

ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej podmienky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

22. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd k tejto časti ústavnej sťažnosti uvádza, že podľa jeho stabilizovanej judikatúry sú účinným prostriedkom na poskytnutie ochrany práv a právom chránených záujmov sťažovateľa v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, resp. opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, resp. ďalší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, IV. ÚS 387/2018). Podnet (opakovaný podnet, ďalší opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi. Vynechanie tohto prostriedku nápravy (podnetu, opakovaného podnetu, ďalšieho opakovaného podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním ústavnej sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia jeho základného práva (III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08, III. ÚS 112/2012, III. ÚS 56/2013).

23. Sťažovateľ proti napadnutému postupu ústavu na výkon trestu odňatia slobody podal sťažnosť (podnet), o ktorej rozhodla okresná prokuratúra napadnutým rozhodnutím č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019.

Sťažovateľ proti tomuto napadnutému rozhodnutiu okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019 podal opakovaný podnet, o ktorom rozhodla krajská prokuratúra napadnutým rozhodnutím č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019.

Sťažovateľ proti tomuto napadnutému rozhodnutiu krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019 podal ďalší opakovaný podnet, o ktorom rozhodla generálna prokuratúra napadnutým rozhodnutím č k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019.

24. Sťažovateľ teda využil inštitút podnetu, opakovaného podnetu a aj ďalšieho opakovaného podnetu, o ktorých bolo aj rozhodnuté. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii právne prostriedky na ochranu svojich základných práv (ktoré aj využil), o ktorých bola oprávnená postupne rozhodnúť okresná prokuratúra, krajská prokuratúra a napokon generálna prokuratúra, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

25. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému postupu ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ako aj proti napadnutému postupu a rozhodnutiu okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019 a napadnutému postupu a rozhodnutiu krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 106/18/8800-15 z 13. júna 2019 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím generálnej prokuratúry

26. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019).

27. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou predovšetkým zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010).

Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

28. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

29. Súčasťou judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že právu dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumiť, avšak súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je aj právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) aj vyhověli v súlade s jej predstavami (porov. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, II. ÚS 595/2014, II. ÚS 819/2016, III. ÚS 57/2018, II. ÚS 320/2019).

30. Ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019.

31. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že generálna prokuratúra napadnutým rozhodnutím č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019 vybavila ďalší opakovaný podnet sťažovateľa namietajúci nezákonnosť postupov prokurátora okresnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 231/19/8802 a prokurátora krajskej prokuratúry konajúceho vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Kn 106/18/8800 tak, že ho ako nedôvodný odložila. Prokurátor generálnej prokuratúry v napadnutom rozhodnutí uviedol, že pre potreby vybavenia veci mu bol predložený a následne bol preskúmaný príslušný spisový materiál spočívajúci v spise vedenom na okresnej prokuratúre pod sp. zn. 1 Pn 231/19/8802 a v spise registrovanom na krajskej prokuratúre pod sp. zn. 4 Kn 106/18/8800. Následne po priblížení chronológie vybavenia predchádzajúcich podaní sťažovateľa prokurátor generálnej prokuratúry uviedol, že preskúmal na vec sa vzťahujúci spisový materiál, spôsoby vybavenia sťažnosti (podnetu) z 11. februára 2019, resp. opakovaného podnetu z 29. apríla 2019 a dospel k záveru, že ich vybavenia boli vecne správne, nezistil žiadne porušenie zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu, na ktoré by bolo potrebné reagovať prokurátorským opatrením, a preto ďalší opakovaný podnet z 10. júla 2019 odložil ako nedôvodný. Prokurátor generálnej prokuratúry zároveň poukázal, že v zmysle § 36 ods. 2 zákona

o prokuratúre sa ďalším opakovaným podnetom rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci, pričom ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor.

32. Pretože prokurátor generálnej prokuratúry, ako aj predtým prokurátor krajskej prokuratúry sa stotožnili s rozhodnutím okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019, ústavný súd považoval za náležité sa s ním oboznámiť. Z rozhodnutia okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 231/2019/8802-5 zo 14. marca 2019 vyplýva, že oprávnenie vykonať osobnú prehliadku obvinených a odsúdených a prehliadku ich osobných vecí upravuje § 13b zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ZVJS“), kde podľa odseku 1 príslušník zboru je oprávnený vykonať osobnú prehliadku obvinených a odsúdených a prehliadku ich osobných vecí a nariadiť, aby sa obvinený alebo odsúdený podrobil zdravotnej prehliadke. Podľa odseku 2 osobná prehliadka obvinených a odsúdených a prehliadka ich osobných vecí je preventívno-bezpečnostné opatrenie, ktorého účelom je a) zabrániť, aby obvinení alebo odsúdení vyrábali a prechovávali predmety, ktorými by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb alebo majetku, alebo ktorými by sa mohol narúšať ústavný poriadok, alebo ktoré by mohli slúžiť na vykonanie úteku obvinených alebo odsúdených, b) zabrániť, aby obvinení alebo odsúdení vyrábali, prechovávali a požívali alkoholické nápoje, omamné látky, psychotropné látky, jedy, prekursori alebo nepredpísané lieky, c) zistiť stopy po fyzickom násilí na telách obvinených alebo odsúdených. Spôsob vykonávania osobnej prehliadky formou dôkladnej osobnej prehliadky upravuje § 13b ods. 6 zákona o ZVJS takto: pri vykonávaní osobnej prehliadky formou dôkladnej osobnej prehliadky sa obvinený alebo odsúdený vyzlečie do spodnej bielizne. Príslušník zboru pri tom vykoná prehliadku tela vrátane ústnej dutiny, podpazušia, dlaní a chodidiel. Po tom, ako sa obvinený alebo odsúdený na nevyhnutne potrebný čas vyzlečie donaha, vykoná príslušník zboru tiež vizuálnu prehliadku jeho tela. Prehliadku odevných zvrškov vykoná príslušník zboru dôsledným prehmataním s využitím detekčných prostriedkov. Prehliadku odevných zvrškov môže príslušník zboru vykonať za pomoci služobného psa vycvičeného na vyhľadávanie látok so špecifickým pachom. Pri dôkladnej osobnej prehliadke používa

príslušník zboru hygienické rukavice. Dôkladné osobné prehliadky sa vykonávajú taktiež v zmysle § 41 ods. 1 rozkazu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 2/2014 o zabezpečovaní ochrany Zborom väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „rozkaz ministra spravodlivosti č. 2/2014“), pričom podľa § 41 ods. 1 písm. j) rozkazu ministra spravodlivosti č. 2/2014 sa dôkladná osobná prehliadka vykonáva pred a po vykonaní návštevy, ak takáto návšteva bola vykonaná priamym kontaktom. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia sa dôkladná osobná prehliadka obvinených alebo odsúdených vykonáva v určenom priestore. Obvinený alebo odsúdený sa pri dôkladnej osobnej prehliadke vyzlečie donaha. Dôkladná osobná prehliadka obvinených alebo odsúdených sa vykonáva individuálne okrem mimoriadnych situácií (napríklad hromadné protiprávne konanie obvinených alebo odsúdených). Vizuálnou kontrolou tela sa zisťuje, či prehliadaná osoba nie je zranená a nemá ukryté nedovolené veci. Prehliadka odložených odevných zvrškov a osobných vecí sa vykoná fyzickou prehliadkou a prehmataním; pri prehliadke odevných zvrškov a osobných vecí sa spravidla použije detektor kovov alebo služobný pes. S poukazom na už uvedené vykonávajú príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže dôkladné osobné prehliadky a prehliadky osobných vecí obvinených a odsúdených podľa §13b zákona o ZVJS a § 41 ods. 1 rozkazu ministra spravodlivosti č. 2/2014. Vzhľadom na uvedené prokurátor okresnej prokuratúry v napadnutom postupe príslušníkov ZVJS, ktorí sťažovateľovi vykonávali dôkladnú osobnú prehliadku, nezistil žiadne nedostatky, nezákonnosti, resp. porušenia príslušných predpisov, a preto sťažnosť sťažovateľa z 11. februára 2019 bez vykonania prokurátorských opatrení ako nedôvodnú odložil.

33. Generálna prokuratúra reagovala na ďalší opakovaný podnet sťažovateľa zákonným spôsobom, a teda si riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona o prokuratúre, pričom vybavila ďalší opakovaný podnet sťažovateľa napadnutým rozhodnutím v zmysle zákona o prokuratúre, v ktorom generálna prokuratúra vyjadrila právny názor na zistený skutkový a právny stav. Skutočnosť, že právne závery generálnej prokuratúry sú odlišné od záverov sťažovateľa, nie je dôvodom na spochybňovanie zákonnosti a ústavnosti vybavenia jeho ďalšieho opakovaného podnetu. Ústavný súd konštatuje, že postupom generálnej prokuratúry v súlade so zákonom o prokuratúre

nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa domáhať sa ochrany svojich práv podaním ďalšieho opakovaného podnetu orgánom prokuratúry a právne závery vyslovené v napadnutom rozhodnutí generálnej prokuratúry nie sú arbitrárne, extrémne nelogické ani sa neodchýlili od veci samej a je nutné považovať ich za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

34. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažovateľom napadnutý postup a rozhodnutie generálnej prokuratúry nesignalizujú možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým postupom a rozhodnutím generálnej prokuratúry a obsahom tohto práva, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení, a preto ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 3 a 8 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým rozhodnutím generálnej prokuratúry

35. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 3 a 8 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým rozhodnutím generálnej prokuratúry, z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o porušení týchto práv napadnutým rozhodnutím generálnej prokuratúry odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, t. j. od porušenia týmto ustanovením zakotvených ústavnoprávných princípov. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo v takomto prípade dôjsť

ani k porušeniu základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 3 a 8 ods. 1 a 2 dohovoru (m. m. III. ÚS 21/2020).

36. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 3 a 8 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 89/19/1000-5 z 10. septembra 2019 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

38. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu